

Рецептата на Твърдица

*Литературен алманах събира най-доброто
от ученическите тетрадки на 182-годишното
училище „Неофит Рилски“*

Деница СТОЯНОВА

Ако трябва да определим трите стълба, на които се опираме в педагогическото си всекидневие, отговорът ни е – семейството, семейството и пак семейството. Родителят е незаменим фактор и в училищния живот. Така е при нас, в СУ „Неофит Рилски“. Не мисля, че и при колегите от образователната система, като цяло, нещата стоят по-различно“. Тук Петранка Минчева – директор на твърдишкото средно училище, прекъсва и дава по-друга насока на разговора по сериозните теми на съвременното българско училище. Въпросът е как да се направи така, че и с родители, за които грамотността не е ценност и образованието на децата им не е приоритет, да гледат в една посока.

Как да се изгради доверие между такъв родител и учител, как те да станат съратници. Неграмотността се възпроизвежда, така че изпусне ли се едно поколение без образование, следващото го очаква същото.

В това отношение участието в проекта за ограмотяване на възрастни „Нов шанс“ помага на педагозите тук. Училището е от първите, още през 2006 г., което приема „първолаци с мустаци“ и започва ограмотяването на хора, които са отпаднали или никога не са ходили на училище. Всичко това рефлектира във взаимоотношенията, и най-вече влияе върху децата. До днес са обучени над 150 души. Сега продължават още 3 групи. Предстои им преминаването в V и VI клас. Мнозина от тях идват и следобед, използват занималнята, където за уроците им помагат техните деца. Когато учители и родители се познават, това поражда доверие помежду им. А доверието, на свой ред, променя отношението на някои родители към училището и образованието на собствените им деца, което те доскоро са negliжирали.

Резултатът е повече от добър. Освен получаването на начална грамотност завършилите курсовете за ограмотяване по „Нов шанс“ продължават контактите си с училището. Учителите вече не са анонимни за възрастните. Добронамерената среда, отношението на педагозите са много важни. Децата усещат настройката на възрастния и отвърщат с привързаност или пък съответно се затварят, ако доловят фалш. Приемат ли те, търсят те и извън часовете, обяснява Петранка Минчева.

Когато поема училището през учебната 2004/2005 г. тя често обикаля с колеги домовете на деца, които не идват на училище. Много от тях не успяват да се върнат в класните стаи. Днес, казва тя, е различно и разликата е със знак плюс. В групите за обхват по Механизма за връщане в училище на отпадналите деца включването на хора от различни институции несъмнено респектира далеч повече от застаналия на вратата класен ръководител. И затова има резултати. След обхождането на 160 адреса на отпаднали ученици 72 са върнати.

Има ефект и спирането на т.нар. детски за родители, чиито деца са направили определен брой отсъствия. Те почват да следят децата си, да ги държат по-изкъсо, дори сами ги водят на училище. Настояват да не отсъстват от часовете, да получат образование.

Истината е, че на повечето семейства в т.нар. рискови групи социалното положение е стабилизирано. Текстилната фабрика в Твърдица, работата в дърводобива дават добри възможности за не една къща в общината. „Аз мисля, че причините за отпадането на учениците вече не са икономически. Касае се преди всичко до отговорността и мотивацията на самите родители. За наша радост, сякаш започва да се усеща пренареждане на приоритетите в ценностната им система“, уточнява директорката.

Показателен е „случаят с есето“, както го наричат в „Неофит Рилски“. „Какво най-вече искам от живота“ е темата на съчинение, което пишат учениците в един от часовете по български език. Няма дете, което да твърди, че иска да остане неграмотно.

Днес в 182-годишното училище на Твърдица преподават 55 учители, а близо 90 процента от педагозите и служителите са негови възпитаници.

От няколко години са разкрити профилирани паралелки. Днес осмокласниците са разпределени в профилите „Хуманитарни науки с разширено изучаване на английски език“ и „Предприемачески“.

В училището залагат на информационните технологии. Те носят възможности, които запалват децата, привличат интереса им. „Като българист, ми прави впечатление колко сериозно влияние има визуализирането на темата в образователно-възпитателния процес“, допълва директорът.

Друга професионална паралелка на „Неофит Рилски“ е за производство на облекло от текстил. Още от първата си учебна година осмокласниците стажуват във фабриката в Твърдица. Много от учениците работят вече в нея, независимо че не са възпитаници на професионалната паралелка. Обучават ги в професия настойници в самите цехове.

Както казват в Твърдица, тук училище и читалище са един екип. Децата обичат да се изявяват, обичат да показват какво са научили, да са на сцена. Няма училищно тържество, което да не се провежда на голямата читалищна сцена. Къде другаде ще се съберат толкова родители, роднини, съседни приятели на малките изпълнители. А те имат какво да покажат.

През времето

Годината е 1600 г., когато в Твърдица се открива килийно училище към църквата. През 1836 г. то е заменено от новото класно училище с изучаване на светски науки. Във времето се преобразува в Народна смесена прогимназия, средишно школо с патрон Неофит Рилски, средно политехническо, средно общообразователно... Днес, 182 години след първия си випуск, „Неофит Рилски“ е средно училище, средишно за общината, с целодневна организация на учебния процес.

Петранка Минчева, директор

на СУ „Неофит Рилски“:

В първата ми година като директор подбрахме най-добрите текстове от ученическите тетрадки и съставихме Литературен алманах. На децата толкова им хареса, че продължихме и през следващата учебна година. И така до днес, вече 13 години.

Извънучебните занимания са не по-малко ограмотяващи от самите уроци. Разбира се, ако се поднесат смислено и така, както изисква педагогиката на XXI век.

Всяка година участваме в регионални и национални конкурси, състезания, олимпиади.